
Planowanie rozwoju zawodowego

Kariera zawodowa Studium przypadku

2013

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**Zachodniopomorska
Szkoła Biznesu
w Szczecinie**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Planowanie rozwoju zawodowego

Kto może pomóc w planowaniu rozwoju zawodowego

PRZYKŁAD

Rodzice posyłają swoje dziecko na zajęcia pozaszkolne na naukę gry na pianinie. Dziecko jednak nie ma zbyt dużego talentu artystycznego, dlatego nauka gry na pianinie jest dla niego męczarnią i nie przynosi mu żadnej satysfakcji, jest jedynie obowiązkiem. Poza tym dziecko nie ma żadnych osiągnięć w grze, co dodatkowo potęguje w nim niechęć do nauki grania na tym instrumencie. Jednak aby nie robić rodzicom przykrości, dziecko kończy szkołę muzyczną oraz liceum ogólnokształcące.

Gdy skończyło liceum ogólnokształcące, postanowiło, że będzie pracować, a na studia pójdzie w trybie zaocznym. Ponieważ zdobyta wiedza muzyczna i ogólna w obu szkołach nie pozwala na zdobycie pracy w jakimś konkretnym zawodzie, osoba ta postanowiła pójść po poradę do doradcy zawodowego, który pracuje w urzędzie pracy.

Na miejscu, to jest w urzędzie, doradca zawodowy przeprowadza wywiad:

Doradca: Jakie szkoły pan/pani ukończył(-a)?

Ty: Ukończyłem(-am) szkołę muzyczną I stopnia i liceum ogólnokształcące.

Doradca: A czy chce pan/pani kontynuować naukę na studiach?

Ty: Tak, ale w trybie zaocznym, dlatego chcę iść do pracy, aby móc opłacać studia. Zdaję sobie też sprawę, że po ukończeniu liceum nie mam żadnego zawodu, dlatego przyszedłem/przyszedłam po pomoc w znalezieniu odpowiedniej pracy dla mnie.

Doradca: Faktycznie, w pana/pani przypadku wiele ofert nie ma. Ale może chciałby(-aby) pan/pani na przykład ukończyć jakiś kurs zawodowy, który organizuje nasz urząd?

Ty: Hmm, to nawet byłby dobry pomysł, bo pomogłoby mi to w znalezieniu pracy, ale z drugiej strony potrzebuję pieniędzy, bo muszę się z czegoś utrzymywać, a rodzicom też się nie przelewa.

Doradca: Dobrze, to ja już panu/pani wytłumaczę, na czym polegają kursy i szkolenia z urzędu. Tutaj mam wykaz szkoleń i kursów, które będziemy prowadzić od przyszłego miesiąca – wyciąga wydrukowany spis i podaje je tobie. Po czym kontynuuje: – Proszę się zastanowić, który były dla pana/pani najbardziej odpowiedni. Ponadto osobom, które są absolwentami szkół i nie podjęły pracy, a są zarejestrowane w naszym urzędzie, urząd może zaproponować kurs lub szkolenie zawodowe i przez okres takiego szkolenia będzie pan/pani otrzymywać stypendium szkoleniowe w wysokości 120% zasiłku miesięcznie, pod warunkiem że szkolenie będzie trwało minimum 150 godzin. Proszę także pamiętać, że w przypadku nieukończenia kursu będzie pan/pani zobligowany(-a) do zwrotu kosztów szkolenia lub kursu. Skutkuje to także wyrejestrowaniem z urzędu pracy na okres:

„a) 120 dni – w przypadku pierwszego przerwania szkolenia,

b) 180 dni – w przypadku drugiego przerwania szkolenia,

c) 270 dni – w przypadku trzeciego i kolejnego przerwania szkolenia,

chyba że powodem nieukończenia szkolenia było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej”¹.

---

¹ <http://www.pupszczecin.pl/arttykul,15.html>.

Planowanie rozwoju zawodowego

Ponadto urząd przyznaje także stypendia za podjęcie i kontynuowanie nauki w szkole ponadgimnazjalnej, nawet jeśli podejmie pan/pani pracę w czasie trwania nauki. Prowadzimy także szkolenia i przyznajemy środki finansowe na prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

Podsumowując, ma pan/pani kilka możliwości, nad którymi warto się zastanowić i wybrać najbardziej odpowiednią dla pana/pani.

Ty – Dziękuję, w takim razie zastanowię się nad państwa ofertą i zgłoszę w przyszłym tygodniu do pana/pani. Do widzenia.

Cel

Głównym celem jest zdobycie wystarczającej wiedzy na temat samego siebie, czyli zebranie informacji, które potem można wykorzystać przy planowaniu kariery – ścieżki zawodowej, przy szukaniu pracy i w pracy. Należy najpierw poznać swoje dobre i złe strony oraz zastanowić się, co się chce w życiu robić, jaki obrać kierunek i cel.

Wprowadzenie

W dzisiejszych czasach bardzo trudno jest wybrać ścieżkę kariery zawodowej, po której chciałoby się tak od początku do końca przejść. Życie płata różne figle i czasami musimy, albo rezygnować z planów, które kiedyś sobie założyliśmy, albo zmienić zupełnie kierunek drogi i podążać zupełnie inną drogą. A szczególnie ważne jest, aby w ogóle wiedzieć, co się chce w życiu robić, choć inną sprawą jest, czy to w przyszłości się uda, czy też będziemy zajmować się czymś innym i czy ktoś nam w tym pomoże.

Otoczenie podmiotu

Planowanie kariery zawodowej zaczyna się właściwie od najmłodszych lat, bo przecież będąc dzieckiem, każdy w życiu przerabiał różne zawody. W zależności od tego, kto miał z czym styczność, lub jaka panowała moda, jedni chcieli być na przykład strażakami, policjantami, piłkarzami, muzykami rockowymi, lekarzami, nauczycielami, sprzedawcami w sklepie, itp. Oczywiście, trendy się zmieniają w ciągu życia, a i życie weryfikuje nasze plany, i na przykład nie chcemy być już lekarzami, bo jesteśmy np. świadkiem wypadku i widok krwi sprawia, że robi nam się słabo. Dorastając, zarówno rodzice, my sami, a także i nauczyciele dostrzegają w nas jakiś potencjał, jeden jest dobry z przedmiotów ścisłych, jak matematyka, fizyka, czy chemia, a drugi ma zdolności językowe lub artystyczne, czy sportowe.

W okresie, kiedy kończymy szkołę, a szczególnie, gdy jest to „ogólniak” jeszcze z reguły nie jesteśmy w stanie określić, co będziemy robić w życiu, albo co chcemy w nim robić. Może się bowiem okazać, iż przez całe nasze dotychczasowe życie, mieliśmy zdolności artystyczne (np. ładnie rysowaliśmy), ale jak życie pokazało, nie będziemy się w stanie z tego utrzymać i dlatego udajemy się na studia związane chociażby z ekonomią, które nie dają nam satysfakcji, ale pomogą nam zaistnieć na rynku pracy.

Jeszcze do niedawna kończąc szkołę, można było głównie liczyć na siebie lub rodziców, którzy mogli pomóc obrać odpowiedni kierunek.

W dzisiejszych czasach, jest trochę łatwiej, można chociażby iść po pomoc do doradcy zawodowego, psychologa. Dobry doradca zawodowy będzie potrafił pomóc określić zalety i wady, zdolności, a także w jakich zawodach można takie predyspozycje zawodowe, czy charakteru wykorzystać.

Planowanie rozwoju zawodowego

Problematyka

Największym jednak dylematem będzie niedostateczna wiedza na temat tego, co chce się w życiu robić, a także brak osoby, która mogłaby nas pokierować lub podpowiedzieć, co moglibyśmy robić w danym kierunku. Może się zdarzyć, iż ścieżkę kariery zawodowej będziemy budować za pomocą prób i błędów, co czasami może okazać się czasochłonne i stresowe. Znajdując zatrudnienie w jakiejś firmie możemy objąć stanowisko, na którym w ogóle nie będziemy się sprawdzać, bo na przykład zostaniemy zatrudnieni jako sprzedawca, a praca z klientem nie będzie spełniać naszych oczekiwań względem wykonywanego zawodu, czy wynagrodzenia.

Przede wszystkim, rozpoczynając swoją karierę zawodową, powinno się wziąć pod uwagę swoje talenty, zdolności, predyspozycje, zainteresowania, cechy charakteru, umiejętność pracy w zespole lub jej brak. Czasami uwarunkowania geograficzne i podział przemysłowy kraju, a także tradycje rodzinne będą brały ważny udział w planowaniu kariery zawodowej. Na przykład, jeśli, ktoś urodził się w rodzinie górniczej, to prawdopodobnie będzie kontynuował tradycje rodzinne i też zostanie górnikiem. Jeśli, ktoś urodził się w rodzinie, w której dziadek, ojciec i matka są lekarzami, dużym prawdopodobieństwem będzie, iż też zostanie lekarzem, itd.

Również, przy wkraczaniu na ścieżkę kariery zawodowej, powinno się wziąć pod uwagę rynek pracy, to znaczy w jakich zawodach najchętniej zatrudniają pracodawcy i zastanowić się nad tym, co można zrobić, aby taki zawód uzyskać oraz ile czasu zajmie nam zdobycie takiego zawodu.

Natomiast, gdy już jesteśmy zatrudnieni i jest to nasza pierwsza praca, powinniśmy jak najwięcej czasu poświęcać na uczeniu się, tzn. uczeniu się pracy i wykonywanego zawodu, a także podnosić swoje kwalifikacje poprzez samodoszktałcanie, dodatkowe szkolenia, czy kursy. (Szczęściem będzie dla nas, jeśli okaże się, iż właśnie ta praca jest strzałem w dziesiątkę i chcemy pracować właśnie na tym stanowisku wykonując taką, czy inną pracę). Nawet jeśli pracodawca, zatrudnił wartościowego pracownika, ale który nie spełnia się na zajmowanym dotychczas stanowisku pracy, i którego nie chciałby zwalniać, powinien zastanowić się nad zaproponowaniem, o ile jest to możliwe, innego stanowiska pracy. Z kolei, niektóre firmy mają doskonale stworzony system awansowania i pracownik dokładnie wie, kiedy i dlaczego może dostać propozycję lepszego stanowiska pracy i wynagrodzenia.

Główni aktorzy i ich role

Z głównymi aktorami, akurat spotykamy się w swoim życiu od najmłodszych lat, są to nasi rodzice, nauczyciele w szkole podstawowej, gimnazjalnej, liceum, potem spotykamy na swojej drodze pracodawców, a także doradców zawodowych. Rolą każdego z nich jest przede wszystkim przystosowanie nas do życia, ale także odkrywanie i pielęgnowanie w nas talentów, zainteresowań. Doradcy zawodowi, a potem już pracodawcy, powinni nie tylko spełniać kodeksowe wymogi stawiane przez polskie prawo pracy, ale także tworzyć jasne i przejrzyste systemy awansowania w swoich firmach.

Planowanie rozwoju zawodowego

Ryzyko problemu

Czasami, w życiu zdarzają się takie sytuacje, gdy rodzice realizują swoje niezrealizowane plany za pomocą własnych dzieci. Gdy, czegoś sami w życiu nie zrealizowali, stracili lub nie wykorzystali szansy, pragną, aby właśnie ich dzieci robiły to, czego oni nie mogli robić. Przykładem może być chociażby posyłanie swojego dziecka na dodatkowe kursy tj. nauka gry na pianinie, lub do szkoły muzycznej, ale wbrew swym dzieciom, które nie lubią tego robić, nudzi je to, a nawet stresuje. Przynieść to może tylko odwrotny skutek, a mianowicie taki, że dziecko nie będzie na pewno robić w przyszłości tego czego nakazali mu w dzieciństwie rodzice².

A jeśli na „starcie”, sami nie wiemy co chcemy robić, okazać się może, iż będziemy podejmować różne prace, zajęcia, i w żadnej firmie nie zagrzejemy długo miejsca, bo albo sami się będziemy zwalniać, albo nas będą zwalniać, co zaowocuje, iż każdy kolejny pracodawca będzie patrzył na nas podejrzliwie, zastanawiając się, dlaczego pracowaliśmy na tylu różnych stanowiskach i w tylu różnych firmach.

Również, kiedy my sami nie będziemy interesować się własną karierą (nie będziemy się szkolić, dokształcać, utrzymywać swojej wiedzy), może się okazać, iż dawno zostaliśmy w tyle. Większość z naszych współpracowników już dawno awansowała, a my przesiedzieliśmy w jednej firmie na najniższym stanowisku z najniższą pensją do emerytury.

Z kolei, niektórzy pracodawcy, a szczególnie ci zatrudniający małą ilość osób w firmie, nie tworzą systemów awansowania, co może skutkować tym, iż pracownicy nie będą wiedzieli w jaki sposób mogą na przykład zmienić dział w jakim pracują, lub otrzymać wyższe stanowisko.

Ważne pytania

1. Czy doradca zawodowy lub psycholog będzie w stanie pomóc młodemu człowiekowi, który kończy liceum ogólnokształcące, w obraniu ścieżki zawodowej lub studiów?
2. Czy już raz obrana droga kariery zawodowej będzie w przyszłości przez Ciebie modyfikowana?

---

² Choć czasami zdarza się odwrotnie. Dziecko, które uczęszcza na dodatkowe zajęcia zorganizowane przez rodziców, a których na samym początku nie cierpi, może w późniejszym okresie życia i w pracy wykorzystać swoje umiejętności, co może zaowocować dobrą pracą.